

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ,
УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА ТЕХНОЛОГІЙ**

МАТЕРІАЛИ

XVII щорічної студентської наукової конференції

**«СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ В
ЕКОНОМІЦІ, МЕНЕДЖМЕНТІ ТА БІЗНЕСІ»**

*19 травня
2021 року*

Полтава – 2021

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Юрій УТКІН	– к.т.н., доцент, завідувач кафедри інформаційних систем та технологій, доцент кафедри;
Антоніна КАЛІНІЧЕНКО	– д.с.-г.н., професор, професор кафедри;
Вадим СЛЮСАР	– д.т.н., професор, професор кафедри;
Олена КОПШИНСЬКА	– к.ф.-м.н., доцент, професор кафедри;
Леонід ФЛЕГАНТОВ	– к.ф.-м.н., доцент, професор кафедри;
Юлія ВАКУЛЕНКО	– к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри;
Лариса ДЕГТЯРЬОВА	– к.т.н., доцент, доцент кафедри;
Сергій ІВКО	– к.т.н., доцент кафедри;
Сергій КРАВЧЕНКО	– к.т.н., доцент, доцент кафедри;
Олена ОДАРУЩЕНКО	– к.т.н., доцент кафедри;
Юрій ПОНОЧОВНИЙ	– к.т.н., с.н.с., доцент кафедри;
Надія ПРОТАС	– к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри;
Ігор СЛЮСАРЬ	– к.т.н., доцент, доцент кафедри;
Олексій ТИРТИШНІКОВ	– к.т.н., доцент, доцент кафедри;
Юлій ПОЛІЩУК	– асистент;
Наталія САЗОНОВА	– асистент.

Матеріали XVII щорічної студентської наукової конференції «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики в економіці, менеджменті та бізнесі». Полтава: ПДАУ, 19 травня 2021 р. 42 с.

У збірнику надруковані студентської наукової конференції за науковою тематикою кафедри інформаційних систем та технологій Полтавського державного аграрного університету.

Тези наводяться без змін та редагування. Відповідальність за зміст та редакцію тез несуть автори та наукові керівники.

Для студентів, аспірантів та викладачів вищих навчальних закладів.

© Полтавський державний аграрний університет (ПДАУ)

© Кафедра інформаційних систем та технологій

ЗМІСТ

<i>Аксюк Валентин</i> <i>спеціальність «Інформаційні системи та технології»</i> <i>Науковий керівник – к.т.н., доцент Дегтярьова Лариса</i>	
ОБРОБКА ІНФОРМАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НА ОСНОВІ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОМИСЛОВОГО ІНТЕРНЕТ РЕЧЕЙ	5
<i>Бойко Ярослав, Лісова Єлизавета</i> <i>спеціальність «Філологія»</i> <i>Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Протас Надія</i>	
ПОРІВНЯННЯ Й ОЦІНКА АНГЛІЙСЬКИХ І НІМЕЦЬКИХ ОНЛАЙН-СЛОВНИКІВ	7
<i>Джакелі Нателла</i> <i>спеціальність «Економіка»</i> <i>Науковий керівник – к.ф.-м.н., доцент Копішинська Олена</i>	
ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....	9
<i>Запека Марія</i> <i>спеціальність «Інформаційні системи та технології»</i> <i>Науковий керівник – к.т.н., доцент Дегтярьова Лариса</i>	
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ ДОКУМЕНТООБІГУ	12
<i>Карпенко Валентина</i> <i>спеціальність «Менеджмент»</i> <i>Яковлєва Оксана</i> <i>спеціальність «Маркетинг»</i> <i>Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Протас Надія</i>	
СУЧАСНІ НАПРЯМИ ВЕДЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ	14
<i>Кулінченко Ірина І</i> <i>спеціальність «Інформаційні системи та технології»</i> <i>Науковий керівник – к.т.н., доцент Одарущенко Олена</i>	
ОПТИМІЗАЦІЙНІ ЗАДАЧІ НА ПОЛІПЕРЕСТАВЛЕННЯХ	17
<i>Нікітовський Андрій</i> <i>спеціальність «Інформаційні системи та технології»</i> <i>Науковий керівник – к.т.н., доцент Дегтярьова Лариса</i>	
РОЗМЕЖУВАННЯ ДОСТУПУ ДО ДАНИХ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ	21
<i>Омеляненко Антон</i> <i>спеціальність «Інформаційні системи та технології»</i> <i>Науковий керівник – к.ф.-м.н., доцент Копішинська Олена</i>	
WEBGL МАЙБУТНЄ FRONT-END	23
<i>Рубанська Карина</i> <i>спеціальність «Менеджмент»</i> <i>Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Протас Надія</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ В ЕКОНОМІЦІ ТА БІЗНЕСІ: ІНТЕРНЕТ-АУКЦІОНИ.....	24
<i>Стопник Анастасія</i> <i>спеціальність «Маркетинг»</i> <i>Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Протас Надія</i>	

ПОРІВНЯННЯ Й ОЦІНКА АНЛІЙСЬКИХ І НІМЕЦЬКИХ ОНЛАЙН-СЛОВНИКІВ

Для фахівців із філології важливо опанувати технологію роботи не лише з традиційними паперовими словниками та енциклопедіями, а й бути активними користувачами електронних та онлайн-ресурсів, оскільки на сучасному етапі розвитку суспільства досить швидко змінюються мовні реалії, з'являються новітні терміни, галузі науки та техніки, що потребує оновлення мовного апарату та, відповідно, призводить до морального старіння книжкових екземплярів [1]. Важливо і необхідно знати, які онлайн-словники вони можуть використовувати при професійному перекладі текстів. Саме тому ми вирішили оцінити та порівняти існуючі популярні онлайн словники.

Під словником у загальному розуміють набір слів, словосполучень на одній чи кількох мовах з їх визначеннями, вимовою та іншою корисною інформацією. Двомовні словники також містять слова на одній мові з їх еквівалентами в іншій. Детальніші словники можуть містити синоніми слів, приклади їх уживання в реченнях у різних контекстах тощо. Виокремлюють словники двох основних видів – загальні словники для широкого загалу користувачів, що містять слова повсякденно вживаної лексики, та специфічні словники, що включають терміни певної спеціалізованої галузі.

У даний час одним із найуживаніших і найпопулярніших автоматичних онлайн-словників є Мультитран – <https://www.multitran.com>. У цьому словнику найповніше представлені англо-російсько-англійська, німецько-російсько-німецька і французько-російсько-французька частини словника. У Мультитрані основними є чотири мови – англійська, німецька, французька та іспанська [2]. Проте якість перекладу вузькоспеціалізованої лексики на порядок вище, ніж на інших ресурсах, бо тематичні розділи висвітлено більш детально і користувачі, які зареєстровані в системі, самі можуть додавати нові слова і нові значення більш вільно і обширно. Також є можливість поставити питання з проблемних місць перекладу й отримати відповідь на спеціалізованих форумах [6].

Наступним у рейтингу є онлайн-словник Glosbe – <https://uk.glosbe.com>. Він являє собою універсальну міжнародну систему для створення онлайн-словників і перекладачів, що працює як на всіх комп'ютерах, так і у вигляді мобільного додатку з автономним переглядом на всіх смартфонах, незалежно від керуючих операційних систем. Це багатофункціональний багатомовний словник і тезаурус (тобто словник, в якому вказані семантичні відносини між лексичними одиницями). У Glosbe для кожного слова в мові передбачена детальна інформація або атрибути, як то: частина мови, визначення або значення, таблиці відмін за граматичними категоріями числа, роду і відмінка, таблиці відмінювання дієслів, наголоси, граматичний рід, етимологія,

приклади використання і т. д. Деякі слова супроводжуються графічними ілюстраціями, – у результаті виходить свого роду словник у картинках. У Glosbe реалізована функція інтелектуального введення, тобто миттєва підстановка можливих варіантів в процесі набору слова, що є вельми потужним і зручним інструментом, що спрощує роботу користувача зі словником і прискорює процес перекладання. Поєднання даної функції з підбором можливих варіантів при орфографічній помилці в наборі слова також вельми важливо, оскільки користувач далеко не завжди буває впевнений в тому, як пишеться те чи інше слово на чужій для нього мові. Також, для кожного слова є не тільки переклад з повноцінною словниковою статтею, а й приклади його уживання з літератури, приклади та переклад словосполучень. Ця функція є дуже доречною, оскільки по-справжньому смислове багатство слова розкривається тільки в контексті, до того ж з прикладами слова краще запам'ятовуються [3].

Третім за популярністю і, відповідно, використанням є Cambridge Dictionary – <https://dictionary.cambridge.org/ru/>. Англійський словник заснований на оригінальному дослідженні унікального Cambridge English Corpus (база даних, що містить понад 2 мільярди слів) і покриває всі варіанти рівнів підготовки A1-C2 (CEFR) з English Vocabulary Profile. Він ідеальний для всіх, хто готується до Кембріджських екзаменів просунутого рівня або IELTS. Також слід пам'ятати, що цей словник перекладає тільки з англійської мови на іншу, наприклад: англо-російський, англо-польський, англо-німецький переклади [4].

Варто назвати ще один із популярних онлайн словників Bab.la <https://www.babla.ru/> - це мовний інтернет-портал, на якому можна знайти переклад із/на безліч мов (усього – 28). Різні категорії словника варіюються від розмовних оборотів і регіональних виразів до технічної лексики, специфічної для окремих сфер діяльності [5]. При роботі зі словником слід бути уважним, адже він може дати від 1 і, зазвичай, до 5 варіантів перекладу слова, тому бажано перевірити введене слово на тому ж Мультитрані для того, щоб бути на 100% впевненим у його значенні.

Проаналізувавши вищезгадані онлайн словники, дізнавшись їх переваги та недоліки, попрацювавши з ними деякий час, хотілось би відмітити, що переважно всі вони не застосовують українську мову (переважно російську), що не для всіх є прийнятним із-за певних переконань. Найзручнішим і найточнішим словником є словник Мультитран, оскільки містить найповнішу базу слів та надає комунікаційні можливості для обговорення перекладу та значення слів на відповідному форумі. Об'ємну базу слів містить словник Glosbe, що підтримує українську мову. То ж кожен фахівець для роботи може обрати найоптимальніший варіант за своїми критеріями.

Список використаних джерел

1. Електронні ресурси на допомогу майбутнім перекладачам. URL: <https://www.nmu.org.ua/department/pereklad/ua/electronic-resources-on-dopomogu-future-perekladacham/index.php/?print=Y> (дата звернення 05.05.2021).

2. Мультитран: веб-сайт. URL: <https://www.multitran.com>
3. Glosbe словник: веб-сайт. URL: <https://uk.glosbe.com/>
4. Dictionary.Cambridge. Английский словарь: веб-сайт. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru/словарь/английский/>
5. Bab.la: веб-сайт. URL: <https://www.babla.ru/>
6. Пекарчук Т. 12 словників англійською: онлайн ресурси та додатки для перекладу. URL: <https://greenforest.com.ua/ua/journal/read/12-slovarej-anglijskogo-onlajn-resursy-i-prilozheniya-dlya-perevoda> (дата звернення 05.05.2021).

Джаскелі Нателла
спеціальність «Економіка»
Науковий керівник – к.ф.-м.н., доцент Копішинська Олена

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Розглянуто вплив інформаційної безпеки на національну безпеку України та визначено основні наслідки впливу незахищених даних на національну економіку.

Державна інформаційна політика є важливою складовою зовнішньої і внутрішньої політики країни та охоплює всі сфери життєдіяльності суспільства. Бурхливий розвиток інформаційної сфери супроводжується появою принципово нових загроз інтересам особистості, суспільства, держави та її національній безпеці.

Захищаючи свої інформаційні інтереси, кожна держава має дбати про свою інформаційну безпеку. Цього ж вимагає і зміцнення української державності. Збалансована державна інформаційна політика України формується як складова частина її соціально економічної політики, виходячи з пріоритетності національних інтересів та загроз національній безпеці країни [1, с. 320].

Порушення безпеки у державному і військовому управлінні, атомній енергетиці, медицині, ракетно-космічній галузі та у фінансовій сфері, може призвести до тяжких наслідків для навколишнього середовища, особливо для економіки і безпеки держави, здоров'я і навіть для життя людей. Економічні та юридичні питання, приватна та комерційна таємниця, національна безпека – усе це зумовлює необхідність захисту інформації та інформаційної системи.

Головна інформаційна загроза національній безпеці – це загроза впливу іншої сторони на інформаційну інфраструктуру країни, інформаційні ресурси, на суспільство, свідомість, підсвідомість особистості, з метою нав'язати державі бажану систему цінностей, поглядів, інтересів і рішень у життєво важливих сферах суспільної й державної діяльності, керувати їхньою поведінкою і розвитком у бажаному для іншої сторони напрямку. Власне, це є загрозою суверенітету України в життєво важливих сферах суспільної й державної діяльності, що реалізовується на інформаційному рівні. Стратегічне